

פרוטוקול מס' 0/ג'

מישיבת ועדת הפנים
שהתקיימה ביום ג', ט"ז בטבת תשי"ד - 22.12.53
בשעה 8.30

נכחו:

- חברי הוועדה:
- נ. חת - יו"ר
- ע. מסף
- ס. חזני
- א. כלפון
- ש. פרלשטיין
- א. פרי
- ח. מיגורי-כהן

מוזמנים:

- מר מויאל - המנהל הכללי של משרד הפנים.
- מר גלאס - מטעם משרד המשפטים.
- מר רוטנברג - מטעם משרד הפנים.
- מר סילברסטון - מטעם משרד הפנים.
- חה"כ א. ציזלינג.

חברים:

- א. אלישר
- ר. בסתוני
- ג. מועדי
- ש. הלל

סדר-היום:

- א) בקשת משלחת הרבנים לדון בשאלת גידול החזיר.
- ב) מרשם התושבים (הצעה לסדר-היום של חה"כ ציזלינג שהועברה לדיון בוועדה).

היו"ר נ. חת:

פותח את הישיבה.

בסדר-היום שלושה סעיפים. אני מציע להתחיל בסעיף השני:

בקשת משלחת הרבנים לדון בשאלת גידול החזיר

אני מבין, כי לאחר שהוועדה שמעה את משלחת הרבנים בוודאי התעוררו שאלות מצד כמה מחברי הוועדה, אבל שלא היה סיפק בידול להיכנס לענין. נוסף על-כך טרם החליטה הוועדה אם תחזור לדון בענין זה: היא רק שמעה את משלחת הרבנים, אשר פנתה אל יו"ר הכנסת וביקשה לקבלם ואילו יו"ר הכנסת חשב שהאינסטנציה המתאימה לכך היא ועדת הפנים. בהתאם לבקשתו הקצינה הוועדה מזמנה לסמיעת הדברים. עתה עומדת השאלה אם ועדת הפנים, אשר דנה בזמנו בשאלת גידול החזיר במדינה על-פי הוראות הכנסת, רוצה לחזור ולהעלות שאלה זו לאור בקשת המשלחת?

זו.

בענין זה עלי להזכיר להכביר הוועדה את ההחלטה אשר קיבלנו בזמנו, לפיה רשמנו לפנינו את הודעת שר המסחר והתעשייה בכנסת, כי הממשלה (א) תגביל את גידול החוזרים בשטח מטריים; (ב) מוסדות הממשלה, כולל צה"ל, לא ימכרו שירותי מזון למגדלי החוזרים; (ג) משרד המסחר והתעשייה לא יספק כל מספוא למגדלי החוזרים; (ד) משרד המסחר והתעשייה יאסור קיום בתים-חרושת לנפיק חזיר, אם יראה נכון תועלת להגבלת גידול החוזרים. - ביחס לזה טוענת מלחת הרבנים שההעברה למחוז אחד לא בוצעה למעשה וקיימת כיום נזילה גדולה מאוד; היא עודרה גם טענות שחרות

בקשה לבעיית הנזילה הודיע השר בוועדה, כי אם תהיה נזילה גדולה אזי תשתדל הממשלה לחפש אמצעים נוספים בדבר טניעת ההובלה, ועל כך יעלו את הבעיה מחדש.

אני חושב שהנושא הוא חשוב מאוד, אולם אינני יודע אם תצמח לנו תועלת רבה מהדיון בוועדה. הייתי רוצה לשמוע מהי דעת החברים בענין זה.

ס. חזני:
בלי כל קשר עם הופעת המלחת אני סבור, שוועדת הפנים חייבת לתזור לדון בענין לאור הודעתו של שר המסחר והתעשייה לפני הוועדה בשעת הצירוף אז, שם אמר, כי לאחר תקופת נסיון מטריית בצורך לחזור ולדון בשאלה. בזה עברה תקופה די ארוכה, לא רק שהנסיון לא הצליח - לא נעשה, כפי ששר המסחר הודיע, דבר מלבד כתיבת מכתבים לבצע את החלטת הממשלה, ואילו נעשה הדבר גם אז ברור שהנזילה הייתה נמשכת.
מיום כך אני סבור שוועדת הפנים צריכה לחזור ולדון בענין.

א. פרי:
אני מציע שהוועדה לא תחזור לדון בענין מאחר שהיא דנה בו וטיכמה מה שלכמה, חושב שסעיפים חשובים יותר עומדים על דרך-היום ואני מציע לדון בהם.

ח. מיגורי-כהן:
אני חושב שאנו צריכים לדון בשאלה מאחר שהיא הובאה למוסד הגבוה של המדינה.

היו"ר נ. זוט:
אני מציע לבקש את הסברי שר המסחר והתעשייה בטרם תעמיד הוועדה את השאלה על סדר-יומה.

ה ו ח ל ט:

- (א) לבקש את שר המסחר והתעשייה, שר פ. ברנטטיין, לברר בפני הוועדה ולמסור את הסבריו בענין הנדון ביום ג' הבא.
- (ב) לאחר שתטמע הוועדה את הסברי שר המסחר והתעשייה תחליט אם להעמיד את השאלה על סדר יומה.

מ. ז. חנוכי-בימן: (הצעה לסדר היום) - להיכנס ציולינג)

היו"ר ג. חת: כדי לרענן את זכרונכם הקרא את מהלך הדיון בכנסת.

זו:

האם יש במי מר מריאל הסברים נוספים
מה הורג מרד הפנים לעשות לצורך הבחירות ולצורך מרסם התושבים בכלל?

מר טוביל:
אני מוכן לתת לחברי הוועדה כל אינפורמציה
בקשר לבחירות ובקשר למצב מרסם התושבים

ככזה.

עם בואי למרד הפנים, גינואר. ט.ז.
קבלתי הודעה מרד הפנים לבחון את המצב לגבי מרסם התושבים ולהציע הצעות,
נותן ההצעות אחר מבחינתי פעלו לתקון המצב באותו אגף. התחלתי בחקירות
במסדר ונתגלה לי, כי ישנם תשורת טראסי המסדר מנהלים את הענינים באופן
שיאפשר להם עבירות פליליות טאר חרלפות. העבירות הפליליות אשר הגיעו
לאזני היו קשורות ב ינוי תדריכי הגילים של עולים חדשים, אשר בתעודות
הזהות שלהם הופיע גילם כגיל חייבי גיוס. כאשר היה נשאל העולה, עם
טאו מחוץ-לארץ, לגילו היה אומר את גילו האמיתי כל עוד לא ידע את תוצאות
דבריו. פולט, משקיבל אינפורמציה טעכניו בארץ - אם היה נותן גיל טובה
מזה נתן יכול היה בוודאי להתחרר מתובת הגיוס, - בעטו על-ידו צעדים
באמצעות אנשים טובים על-מנת לשנות את גילו. ההוראות שהיו קיימות באותה
עת איפשרו למנהלי אגף מרסם התושבים, מבלי כל פרודורה מכבידה, לשנות
את הגילים.

מיד כאשר שמעתי את התמועות האלה

נקטתי בטני צעדים: א) נתתי הודעה לכל המסרדים של מרסם התושבים שלא לשנות
טום גיל בתעודת הזהות, מבלי לקבל פסק דין הצהרתי מבית-המשפט; ב) הודעתי
לראש אגף החקירות הפליליות במטה המשטרה על השמועות שהגיעו לאזני. באותה
עת קיבלתי צעה מקצין המשטרה - לא לעשות יכויים במרסם התושבים עד שהם
יבמרו את החקירה. החקירה של מרסם התושבים במטכה תקיפה די ארוכה ואז
לא היתה בידוני אפטרות לעשות מודמה בכדי לארגן את המרסם מחדש.

החקירה אחרי טנסתימה גי לתה חד, לבבני

חסימה אנשים טרא. מרסם התו בית. טכאופן קבוע היו פועלים בכדי לשנות
גילים, והגיע החסה לידי כך טטונו כ-1000 1500 גילים.

רק לאחר טנסתיי מה החקירה היתה בידינו

אפירות להתחיל בארגון של מרסם התושבים מחדש, ומ ובן טנתקלנו כאן בקטיים
רבים, מ.מר טחמיטה מנהלים עיקריים של מרסם התושבים ישנו בעת הארגון
מחדש של המרסם בבית-הסוהר.

עכסיו יש לפנינו תכנית מ למה לארגון

מרסם התושבים ככזה.

לאחר קביעת התקן של ארגון מרסם התושבים

מחדש הגענו לכלל הסכם עם כל המסרדים המתעסקים גרי ומ התושבים במדינה -
לאחד את מרדיותם עם מטרדנו אנו. בטסת זה כמעט כל מסרד טט לתי במדינה
עורך עבור עצמו מרסם תושבים; מטרד הפנים עורך מרסם תושבים בכדי להוציא
תעודות זהות; מטרד המסחר והתעטיה עורך מרסם תושבים, טאר רוב, בכדי
להוציא כרטיסי מזון; מטרד הדתות עורך מרסם תושבים בכדי להוציא תעודות
כמו תעודות נישואין וכו'; מטרד הבריאות עורך מרסם תושבים המאפשר לו
להוציא תעודות לידה ותעודות טוות; מטרד הבטחון עורך מרסם תושבים בקשר
לחובת הגיוס; מטרד האוצר עורך מרסם תושבים למטרת מס-הכנסה. כמעט שאין
מטרד במדינה טאינו עורך מרסם כזה עכוד צרכיו הוא. אנו אטפנו את כל
המסרדים האלה למטרד הפנים. כולם הביעו הטכמתם להעביד את אותם החלקים
של מטרדיהם העוסקים בזה - למטרד הפנים - על-טנת טיערך מרסם אחיד עבור
המדינה כולה וטילו כל מטרד ומטרד יוכל להתמט בריטום זה עבור צרכיו הוא.
באופן עקרוני הגענו לכלל הסכם, ברם ההודעה לפועל עוד לא ה תהילה במלואה.
התחלנו בהעברת המרסם המתחרה הגדול ביותר, המרסם של מטרד המסחר והתעטיה,
לתוך טטגרת מטרד הפנים. כל הפקידים האלה פועלים כיום בתוך מטרד הפנים,
אולם באופן בלתי תלוי טטויכים את פעולתם כגילו היו גוף ל גמרי נפרד.
הטיבה לכך הים, שהארגון האב, הארגון העיקרי של מטרד הפנים הוא רעוע
מיסודו וכל עוד לא נוכל לבנות יטוד זה מחוט על בסיס בריא יותר לא נוכל

זו.

בתוך מטרה הפנים לקבל טרמיים נוספים:

על-כך נעזית עתה עבודת היסוד של ארגון
מ.מ. התושבים במטרה הפנים והצלחתו כבר לארגן את המרשם במתכונת האנו
רואים אותה כמתכונת היסוד. הורה אומר, הארץ תתחלק ל-14 נפות. בכל נפה
יהיה מרכז רישום, ומרכז הרישום הזה בכל נפה יהיה כפוף לאחד מכל מרכז
רישום מחוזי. יש לנו בארץ ששה מחוזות. בכל עיר מחוז יהיה מרכז רישום
מחוזי שיהיה מחנכתו לפקח על עבודת הנפות אשר במצבות תחת פיקוחו.
בצפון, למשל, יהיה מרכז הרישום בנצרת. שלו ארבע נפות עם ארבעה
מרכזי רישום: אחד בצפת, השני בשבריה, השלישי בעכו והרביעי בעפולה.
בתימה יהיה מרכז רישום שיתחלק לשתי נפות רישום - האחת בתימה העיר
והשניה בחדרה; ברמלה יהיו ארבע נפות רישום - האחת בנתניה, השניה
בפתח-תקווה, השלישית ברמלה והרביעית כרמבוות. בתל-אביב יהיה מרכז
רישום אחד; בדרום יהיו שני מרכזי רישום - האחד במגדל אסקלון והשני
בבאר-שבע. מרכז הרישום האחרון יהיה בירושלים.

בכל נפת רישום יהיה רישום התושבים
היושבים בנפות נפה, הורה אומר, שכל הפירות ליסטרך להינתן באותה נפה
אפשר יהיה ליתור ללא כל צורך לפנות למרכז. ברם, למרות זאת גם במרכז
לסטטיסטיקה, שהוא ענף ממטרדו של ראש הממשלה, תהיה כרססת תושבים מעודכנת,
והנפה תמסור שם דו"ח על כל שינוי ברישום של האיש: במקרה שהתחתן, התגרש,
הוליד ילדים, הגיע לגיל בחירות וכו'. למטרה זו נשלח את הסלוחות שלנו
לכל הנפות, ובזה כבר התחלנו.

מ. חזני :
זוהי שהרישום הזה זכרון כבוד את הרישומים
הנוספים?

מר טוואל :
אנו מתחילים לגלוע לתוך הרישום הזה
את הרישומים הנוספים. למשל, 90% מהרישומים
הדרושים עבור מטרה המסחר והתעסיה הם אותם הרישומים הדרושים עבור מרשם
התושבים של מטרה הפנים. כאשר הדבר ירוכז נוכל לגלוע לתוכנו, על-ידי
איחוד הטפסים את המרשמים של מטרה המסחר והתעסיה. כן ביתס לרישומים
אחרים.

מ. חזני :
איפה יקבל האיש את כרטיס המזון שלו,
למשל, או את תעודת הזהות?

מר טוואל :
באותו אשנב שבו יקבל את תעודת הזהות
יקבל גם את תעודת הלידה וכל התעודות
האחרות הקשורות ברישום. ברצוני להזהיר שאין זה בניה קלה לפתרון, כי
אין לנו מושגים בארץ היודעים לעבד שיטות רישום עדכניות באופן מסכני
ביותר. כל הבעיות שאנו לוטדים הן חדשות לגמרי בשבילנו. אנו מסתמטים
במושגים, ברם המושגיות שלנו לא כזו שיכולה לענות לכל הצרכים, מסחר
שהרישום שנעשה בארץ הוא הרבה יותר רחב מהרישומים אשר נעשים בארצות
אחרות.

עד כאן בקשר לארגון של מרשם התושבים ככזה.

בקשר לבחירות המצב במקרה מסמך ביותר,
כי לפני מספר חודשים הוציאו כרטיסי מזון חדשים במדינה ואנו, כמטרה הפנים,
צירפנו לכל הכבודה שהוציאה כרטיסי מזון פקיד משלנו, שהיה צריך לברר
אם הפירוט בתוך מרשם התושבים של מטרה הפנים נכון, אם הכתובת אמיתית,
אם הניל אמיתי, וכדו'. מבחינה זו התגלה לנו שכ-400,000 איש בערך, שאנו
קום המדינה ועד היום, שינו את כתובתם מבלי יודיעו על כך למרשם
התושבים, אף-על-פי החוק מחייב זאת. והסיבה פשוטה: כל תועלת אינה צומחת
לאזרח מכך. הוא מודיע למרשם התושבים שעבר דירה, בטעה מצומחת לו תועלת
מין המרשם של מטרה המסחר והתעסיהשם הוא מעוניין מאד להודיע על החלפת
כתובתו, כי ההדבר כרוך בהוצאת פנקס מזון, דכו'. אנו עכשיו נשתמש בצרכים

ועדת הפנים,
22.12.53

זו.

אלה בכדי לעדכן את הכרטיסיות שלנו, ויש לנו היום חומר מספיק בכדי לעדכן את כרטיס התושבים הנמצאת במרכז לטסטיסטיקה עד סוף חודש ספטמבר. אבל זה לא יספיק בשביל עריכת בחירות ששנו שאנו צריכים לכך רשימת בוחרים מעודכנת עד 31 לדצמבר של השנה לפני שנת הבחירות ונצטרך על כן לעדכן את הרשימה באופן בלתי מדויק אלא לפי פרטים שיש לנו ולגזור המקרים שבהם יודיעו לנו האנשים על שינוי כתובתם. תהיה לנו רשימה, רשימת בוחרים מעודכנת, אבל לא יהיה לנו מיוזב אותו איש למקום קלפי מיוחד, ל-31 בדצמבר באמצע פברואר של השנה הבאה. כדי לעשות זאת אנו זקוקים לתוספת תקציב בגובה של 20,000 ל"י, כדי לגמור לנו לשלם למרכז לטסטיסטיקה עבור פועלים ארעיים. לעת עתה יש לנו מומים עם האוצר ללא הצלחה רבה.

מה זאת חומרת "ללא הצלחה רבה". אתם מקבלים או לא מקבלים?

היו"ר נ. זת:

לא מקבלים.

מר מויאל:

גם אם נקבל באמצע פברואר את כרטיס התושבים המעודכנת זה עוד לא יספיק לנו לעריכת בחירות. כי יש צורך בשתי פעולות נוספות: א) לחלק את הארץ לקלפיות. לפי הנסיון בעבר יש לחלק את התושבים ל-800 עד 1000 איש, בערך, לכל קלפי וקלפי, זאת-חומרת, צריך לחלק את הארץ באופן גיאוגרפי לחלקים אשר יאפשרו בתוך שטח סגור ל-800 בעלי זכות בחירה ללכת לקלפי מיוחדת, על זה מחייב עריכת כרטיסיות מיוחדות שיקבעו עבורנו, בעיקר בערים הגדולות, כמה אנשים בעלי זכות בחירה גרים בכל בית. הבחינה לנו הוכיחה שאם המכונות של המחלקה לטסטיסטיקה יוכלו לתת לנו את הפירוט המלא של בעלי זכות בחירה בכל בית יוכל זה לשמש לנו בסיס לקביעת הטחמים הגיאוגרפיים.

האם אי-אפשר להשתמש לפי המתכונת של הבחירות הקודמות?

ע. אסף:

מר מויאל:

השינוי הרב במקום מגוריהם של האנשים הוא כזה שאין כל אפשרות להשתמש - לפי דברי המומחים - בשיטת הבחירות לכנסת השניה, שגם היא היתה לא לגמרי באופן חוקי בכל אופן, אם נצליח להוציא חלוקה זאת לפועל היא תשמש בסיס לא רק לבחירות לכנסת הלייטית אלא לכל באירות בעתיד גם של הרשויות המקומיות. לכן אנו רוצים להעזר בחלוקה זאת לתוך קלפיות לא רק במרכז לטסטיסטיקה אלא גם במחלקות ההנדסה של הרשויות המקומיות, אשר לפי האינפורמציה שאנו ניתן להן יוכלו לחלק את השטח של בנין העיר בצורה שתבטיח את הקלפיות שעליהן מדובר. זאת אנו יכולים להוציא לפועל, לפי הערכת המחלקה לטסטיסטיקה, בתוספת של כ-64,000 ל"י, ועבודה בטווח שלוש חודשים, בערך.

לאחר שנצליח לחלק את הארץ לקלפיות,

ישנה עוד פעולה אחרונה והיא: הצמדת הבורח לקלפי. כלומר, הדפסת רשימת בוחרים לא כלל ארצית, אלא לכל קלפי וקלפי כך שבעלי זכות הבחירה יוכלו לערער במקרה הצורך עוד לפני הבחירות. זוהי המטרה הסופית שצליחה אנו רוצים להגיע ונוכל להוציא זאת לפועל אם יינתן לנו סכום של 92,000 ל"י בערך,

האם סכום זה כולל את כל החוצאות?

היו"ר נ. זת:

מר מויאל:

לזאת יש להוסיף את 20,000 הל"י על-מנת להתקין את רשימת הבוחרים הכלל-ארצית עד ל-31 לדצמבר. כל זה יחייב, כמובן, שינוי החוק במידת מה, כי אם נוציא היום רשימות בוחרים על קלפיות הן תהיינה חסרות כל בסיס חוקי, מאחר שהבסיס החוקי מחייב מתן רשימות אחרי קביעת הצורך לבחירות על-ידי הכנסת, מתן תאריכים להוצאת המרשם ודאורי כן תקופה של 50 יום שבהם יכול האזרח לערער. שתי הפעולות האלה הן עכשיו בתיכנון והכנת הקרקע במשרד הפנים.

ועדת הפנים,
22.12.53

זו

אם תחליט הוועדה שיש לבצע את כל התכנית הזו ותיתן המלצתה ביחס להקצבת הסכומים המוזכרים, זה יעזור לנו, ללא ספק, במימם עם האוצר.

היו"ר נ. חת:

בטרם בחליט על הפרוצדורה יציגו חברי הוועדה את טאלותיהם. הייתי רק ספקט שלא להיכנס לפרטים התלויים ועומדים בפני בית-הדין, אשר בהם לא נדון. הייתי רוצה שגם חבר - הכנסת ציזלינג יסמיע את דבריו.

א. כלפון:

שמענו מתוך הדו"ח אשר מסר מר מויאל, כי כל המטרדים אשר עסקו עד כה במרטם התושבים הסכימו מרצונם הטוב להתמזג עם מרטם התושבים של מטרד הפנים. במצב זה פתייב השכל הפשוט, שההצעה צריכה להביא בעקבותיה חסכון, וחסכון לא קטן - גדול מאד - אשר בוודאי יכול לכסות את הסכום אשר נקב מר מויאל שהוא למעלה מ-100,000 ל"י.

א. פרי:

ברצוני לבקש ממר מויאל ויאל ויאלפני מהו ההבדל בין מרטם התושבים לבין מפקד? מדוע אני שואל זאת? אני זוכר לפי נסיוני בארצות כמו אוסטריה, הונגריה, פולין ועוד, ששם היה נסיון להפריד בין מפקד, שהיה מכורן יותר לסקר כללי וכמדומני גם לעריכת בחירות, לבין מרטמים אחרים. כאשר רצו הטלטרונות שהמפקד יהיה פחות או יותר נכון הצהירו, שהמפקד אינו ששם לשום מטרה אחרת ואז היתה אפשרות לסכנע את האזרח לרטום פרטים נכונים, אחרת - היתה סכנה למפקד בלתי נכון.

לפי האינפורמציה שמסר מר מויאל על איחוד

כל המרטמים נדמה לי שכלל זה אינו יכול להיסמר ויכולה להיות סכנה של מרטמים לא נכונים, הן לגבי גיל, הערכת רכוש ובטחחים אחרים.

שנית, שמענו כבר כמה פעמים על התקנת רטימות בעלי זכות בחירה, היה זה עוד לפני שנתיים בערך, כאשר שמעתי מאחד המנהלים של מטרד הפנים, בוועדת הפנים של הכנסת, כי ענין התקנת רטימות בעלי זכות בחירה באמצעות המכונות החדשות והשכלולים הוא דבר של מה-בכך ובמסך מספר שבועות אפשר יהיה להכין זאת. אולם, אני רואה שמאז לא התקדמנו ולא שמענו מפיון איזה דבר ברור על הכנת רטימות מעודכנות ואני חושש מאד שכאשר נעמוד בפני בחירות נאוכזב לשמוע שהדברים אינם מוכנים.

שלישית, בענין הזיומים, אינני רוצה להיכנס לדיון, אבל שמענו לפני כמה שנתיים הצהרות חגיגיות ביותר שאין כל מקום לזיומים מאחר כל המרטם נערך לפי כללים כאלה ואינם מאפשרים זאת; שמענו גם מפרומי בקי הממונה על מחלקת הסטטיסטיקה דברים בכיוון זה. לכן, נשאלת השאלה מה הם הסדרים ומה הן העדויות להבטחת סוהר המרטמים לעתיד. בענין זה אני חושב שיש להסיר מכסול בפני עיזור ואף בפני פיקוח.

רביעית, רציתי לדעת מהי ההנהלה של מרטם התושבים, האם זוהי הנהלה הכפופה לטר הפנים, או יש איזה פיקוח מיוחד, פיקוח ציבורי, או פיקוח מטרדי יותר מוקפד מכפי שהיה עד כה?

ע. אסף:

אני חושב שבעצית מרטם התושבים היתה לגבי בחירות, אבל לא רק לגבי בחירות; מה נקראים אנשים לבירות בטחון, האם הם נקראים רק לפי הכרזת האות הראשונה של המרטם, או יש ביקורת על התייצבות פלוני או אי-התייצבותו? האם מרוכז במרטם התושבים חומר אשר יעיד על אנשים אשר הגיעו לגיל גיוס ותייביים לפי כך להתייצב?

האם המרטם הזה יכול לשרת גם את האוצר ביחס למס ההכנסה, האם יש ביקורת מנקודת ראות זו?

ועדת הפנים,
22.12.53

ז.ו.

לבטוח מצד רובי הארץ האלה פשוטה מאד:
נניח שהיום מחליטה הכנסת על בחירות, והכספים הדרושים לביצוע פעולות
ההכנה נמצאו, פתי תוכלנה לצאת הבחירות למועל?

מר טריאל:

נכון, מרשם אחיד במדינה יגרור אחריו
חסכון עצום לכל המשרדים, אבל הסכומים
האנו מבקשים אינם קטורים יירות למרשם התושבים ככזה. הם קטורים לבחירות
ככאלה. הדרישה לחלק את הארץ לאיזורי קלמי והצורך בהוצאת רשימות מיוחדות
עבור בעלי זכות בחירה הם רשימות הדרושות באופן מיוחד רק למטרה זאת,
וכמו אמר חבר-הכנסת אסף - אין מרשם התושבים מעוניין רק בעיה זו.
כן אין האוצר מועל באופן כללי ואם ישנו חסכון מצד אחד אינו נותן
כספים מצד שני למטרות אחרות. לאוצר יש חשבון אחד בקשר לחסכונות, חשבון
שני בקשר להכנסות, וחשבון שלישי בקשר להוצאות. כמאתה גורם להחסנות
אתה מקבל תודתו אולם ביחס לבקשת סכומים נוספים יש לנהל מו"מ. זו בעיה
לגמרי יונה ואין לאחד את השנים. על-כל-פנים, אנו מסתמכים בכל
הארגומנטים האפשריים בכדי לקבל את הכספים שהאוצר.

מה ההבדל בין מרשם ומפקד. בשנת 1948
נערך מפקד במדינה והוא נסמך בסיס למרשם התושבים. למי המפקד שנערך בשנת
1948 יש אצלנו גליון רשומים לכל אדם שהיה חי אז במדינה. אולם לאחר
סכן נוספו עולים כמספר היהודים שהיו בארץ ויותר - כך שיש כיום לטעלה
מסיליון ורבע יהודים; כתוצאה מכך נגרמה לנו תסבוכת רבה, כי גליתחת העולים
טרובחזרובירוסלים, וגליונות שנערכו בשנת 1948 טרוכזים בעיקרם בתל-אביב
וחיפה. רק עתה אנו פועלים כדי לפזר את גליתחת הרשומים האלה בין הנפות
השובות. בדרך-כלל המרשם מעדכן את המפקד מדי יום ביומו והוא צריך היה
לעדכן את המפקד בארצנו אם היה לנו מרשם תושבים בעל איכות טעולה, מעודכן
מדי יום ביומו. באנגליה, למשל, בערכים מרשמים כל חמש שנים וההעדכון נעשה
מדי יום ביומו, כך שאין מפקד.

מ. חזניו:

וכשיש בחירות?

מר טריאל:

בקשר לבחירות יש שם בעיה מיוחדת במדינה;
רשימות בוחרים מעודכנות יוצאות מדי שנה בשנה
הן סיועדות רק לבחירות ואין מסתמכים בהן לכל מטרות אחרות.

(אחרי-כן רשמה ע.ע.)

לפני כן רשמה זו.

ע.ע.

(המשך דברי ה' מויאל)

הבסיס שאנו רוצים לבנות עליו את מרשם התושבים בעתיד הוא הוצאת תיק מיוחד עבור כל חושב ותושב. היום ישנם בכל תיק 500-600 גליונות רשומים, ולתיק הזה איננו מצרפים דוקומנטים נוספים. אם אדם מבקש לרשום את העובדה שהוא התחתן, אנו מוציאים את גליון הרשומים שלו מחוץ התיק של 500 איש ומשנים מאחור את העובדה שהוא הפך מרווק לצוי. בתיק אחר לגמרי ישנו הבסיס שעליו הסתמך הפקיד כאשר שינה את גליון הרשומים. הבסיס שלפיו נעבוד בעתיד הוא הוצאת תיק אישי עבור כל חושב ותושב. אם גליון הרשומים יהיה מצד שמאל, מצד ימין יהיו כל הדוקומנטים המשמשים בסיס לפרטים שבגליון הרשומים.

כל זה, כמובן, יחייב הוצאות רבות. אם כי אחוז גדול של התושבים אינו נזקק למרשם החוזבים, לפרות זאת הגענו למסקנה שההוצאה הזאת כדאית, בכדי להבטיח ביקורת מלאה, שאי אפשר יהיה לעשות כל שינוי בגליון הרשומים מבלי שיהיה לכך בסיס דוקומנטרי בתוך התיק עצמו. הכנת התיקים האישיים לאזרחי המדינה כבר התחילה. היינו יכולים לעשות בשני אופנים: לפזר מיד את כל הגליונות הרשומים ולפתוח תיקים אישיים לכל תושבי המדינה, או לפתוח תיק אישי לאזרח רק כאשר יבקש איזה שירות, ובהמשך הזמן יהיה תיק אישי לכל אזרח במדינה. לפי ההערכות שבידינו, פיזור גליונות הרשומים ופתיחת תיקים אישיים לכל תושבי המדינה הייתה מצריכה הוצאה כספית כה גדולה שלא היינו יכולים לעמוד בה, ולכן החלטנו לעשות זאת בצורה השנייה - לפתוח תיק אישי בכל פעם שאדם יבקש איזה שהוא שירות, ובהמשך הזמן נפתח תיקים אישיים לכל התושבים במדינה.

ברור שכל פעולה נעשית באמצעות בני-אדם, ולצדדי הרב, בין בני האדם ישנם גם אנשים בלתי ישרים ולפעמים קורה שנעשים איזה שהם זיופים. אנחנו מבקרים את הפעולה, אבל איננו יכול להבטיח שאף פעם לא יהיו זיופים במרשם התושבים ושכל הפקידים העובדים בזה הם ישרים. יכולים להיות מקרים שבהם לא נצליח להתגבר על מרמה או סקר. אין שיטה היכולה להבטיח שלא יהיו כל זיופים, בכל אופן, איננו מכיר שיטה היכולה להבטיח זאת.

כפי שאמרתי בקשר להכנת רשימת הבוחרים, החומר כולו נמצא ברשותנו, ואנו יכולים בקלות רבה להוציא את החומר הזה באמצעות מכונות, ורק באמצעות מכונות, ולהכין רשימת בוחרים אחידה. לפי התכנית המסבירה לכם, אפשר לערוך בחירות באופן הסדיר, הנכון והכריא ביותר באוגוסט של השנה הבאה. חשבנו גם על אלטרנטיבות במקרה שיהיה צורך הכרחי לקיים את הבחירות עוד לפני אוגוסט הבא. למשל: חשבנו על האפשרות של יצירת קלפיות באמצעות רישום המזון. אנחנו יכולים לקיים בחירות בעזרת קלפיות הבנויות על חנויות הסכולה, אבל זה לא יהיה באופן המסודר ביותר, וזה לא יהיה באופן התקין והטוב ביותר. האופן החקין, המסודר והטוב ביותר יהיה לפי התכנית והצעתנו לכם, אם יהיו בידינו הכספים הדרושים. טאז אוגוסט והלאה אפשר יהיה לערוך את הבחירות בכל שעה באופן מסודר וטוב.

ע.ע.

בשאלה האלה, מי היא ההנהלה של מרשם התושבים, הוקם גוף שמיוצגים בו כל הפרטים המעוניינים במרשם תושבים, גוף זה סינה מתוכו וועדה בת 3 אנשים, אשר בראשה עומד ראש אנף מרשם התושבים שבמסדר הפנים, עכשיו עומד בראשה מר טי, מי שהיה ראש אנף העליה, זהו הגוף שאותו אנו קוראים מדי פעם בפעם בכרי לתת לו ייצוג טלאי על התקדמות הרישום במדינה.

מרשם התושבים יכול לשמש ציטוט עקרי לקריאה בהתאם לחוק שירות בטחון, לעת-עתה מרשם התושבים אינו כה טוב שמטמשים בו בצורה שהציע חבר הכנסת אסף, לעת עתה המצב הוא, סדוריים מכל תושב שהגיע לגיל מסויים לכוא ולהתייצב, ולא קובעים רשימות מי הם האנשים הצריכים להופיע, על התייצבות זו ישנן שתי שיטות של ביקורת: מדי פעם נעשית ביקורת חד פעמית ברחבות בכדי להכטיח התייצבות 1, למילואים; 2, לצבא, נעשית גם ביקורת לפי מרשם התושבים, ומדי פעם בפעם נעשה גיוס באמצעות המרשם הזה - כחפשים את האנשים בהתאם לרשימות האנשים, לצערי הרב, השירות שמרשם התושבים נתן לצבא היה גרוע מאוד, ברוב רזום של המקרים, כאשר הטורמים הצבאיים היו הולכים לחפש מישהו, בעיקר במעברות, לא מצאוהו לפי הכתובות שבדיהם, כי בינתיים עזבו 400,000 איש את המעברות, עובדה שלא התבטאה במרשם התושבים, אני מקווה שמרשם התושבים יבטיח בעתיד את צרכי הבטחון בצורה הרבה יותר יסודית.

מרשם התושבים יכול לשמש גם את ענין מס-ההכנסה, שהוא אחד הגופים המעוניינים ביותר בכך שיוקם מרשם תושבים אחר, ברוב מרשם תושבים אחיה מאפשר לנו להגיע לרצון אמיתות המזהים באופן היעיל ביותר, אם מרשם המסויינים זרזום את מקרי הלצה בתיק האישי, ובתוך תיק זה ההיזנה גם תעודות הלצה, לא תהיה כל אפשרות לשנות את תאריך ההלצה, אם מרשם התושבים ירשום גם את ניסואיו של האיש, הוא לא יוכל לשנות את המסמסו שלו מסווי לרווק, אלא אם כן יביא תעודה מהרבות אשר תכחיש את התעודה הנמצאת בתוק התיק האישי שלו, אם האיש ירצה לעבור ממקום אחד למשנהו, לא יוכל לקבל את כרטיס הכזון שלו מבלי שימסור למרשם התושבים על על עובדת העברתו ממקום למקום, דבר שלא נעשה עד כה.

ח. מיצורי-כהן: האם לא יהיו עיכובים במקרה של ניסואין, כאשר האשה תופיע בתעודת הזהוי בשפה הראשון ובמרשם התושבים כבר תופיע בשם בעלה?

ה. מויאל: בכוננתנו לא לתת זכות בחירה לאשה שבמרשם התושבים תופיע בשם אחד, ובתעודת הזהוי תופיע בשם אחר, אלא נחייב אותה לפני הבחירות ללכת למסדר מרשם התושבים, להוכיח שהתחנה ואז ישנו את שם מספחה גם בתעודת הזהוי.

הינר נ. חת: הבעיה המעסיקה אותי כרגע היא, באיזו מידה אנו יכולים לעשות עבודה בצניות בענין זה, כי מזכירים לנו במכתב מניסואות הכנסת שעלינו להגיש את מסקנותינו על שולחן הכנסת.

ע.ע.

אני מציע שוועדת המסנה, אשר תיבחר
לבידור ענין זה, תהיה מצומצמת עד כמה שאפשר. וועדה זו אינה צריכה
להיות מורכבת דוקא מחברי הוועדה, אנו יכולים להרכיבה מאנשים שכבר
עסקו בבעיה זו וסייט להם ענין בזה.

(חבר-הכנסת ציזלינג נכנס לישיבה)

א. ציזלינג: אם תיבחר וועדת מסנה לענין זה, אני
מציע לה לקרוא את התזכיר שוועדת
המסנה של וועדת הבחירות הגישה בטעתו למשרד הפנים.

לדעתי, השאלה הראשונה שצריכה להיבדק
היא האפשרות לרכז כרטיסיות תושבים אחת ויחידה לכל הצרכים, ללא
יוצא מן הכלל. זה מוכרח להיות מבוסס על טכניקה כזאת, שתהיה לא
מכבידה מבחינה אדמיניסטרטיבית וגם מבוקרת.

לדעתי, מרסם התושבים צריך להיות
קטן לא עם אחד ממשרדי הממשלה, כי אם אולי למבקר המדינה, או
לבידור המספס, או למשרד אחר בלתי תלוי. הממשלה מורכבת על יסוד
פוליטי, ויש תיאוריה ציבורית האומרת שביקורת הוא ענין המוצא
מתחום של יחס מפלגות ותמורות מפלגתיות. זה ענין הנוגע לטטחים
כל כך רבים של הבטחת זכויות האדם, שמוטב למדינה להוציא אותו
מתחום פוליטי, כי במשרד הפנים עצמו היו שלוש תמורות על יסוד
פוליטי. האפרט שצריך לעמוד לרשות מרסם התושבים הוא אפרט
אדמיניסטרטיבי של אנשי טכניסטיקה ואנשים שאינם צריכים להיות
קשורים עם הפונקציה שמטלת הכרטיסיה, הם צריכים לשרת את
הפונקציות הטובות. הייתי מציע להעביר את מרסם התושבים למבקר
המדינה, או לבחור מוסד אחר בלתי תלוי, ולבחור את האיש הממונה
על מרסם התושבים ותעודות הזיהוי.

אני מציע לוועדת המסנה, שתבחר על
ידכם, לבדוק את שתי השאלות הללו, כי סוף סוף זה ענין לאורך ימים,
זה לא הנהלת עניני המדינה בסובן הצר של תמורות ושינויים, זהו
יצירת בסיס. אני מציע שהענין יועמד ברשות עצמו, באחריות של מוסד
טוטל, שינתן לו איסון לא פוליטי כי אם ציבורי כללי, והוא ירכז
את המרסם האחד והיחיד, גם למען הקיסוף וגם למען האחריות, לכל
התפקידים הקיימים ואשר עלולים לקום לצרכי המדינה בענין זה.

הינר נ. חת: מרסם התושבים יש גם תפקידי ביצוע,
ולא הייתי רוצה להכטיל את מוסד
מבקר המדינה או את בתי המספס בזה שאתן להם תפקידים של ביצוע,
ואז אולי יתעוררו חשדות גם על מוסדות אלה שהבטחנו את האוביקטיביות
 שלהם. ברגע שמסור להם את תפקידי הביצוע, נכטיל אותם. בוסה לי,
שפעולת ביצוע צריכה להיות בידי הגוף המבצע, בידי הממשלה, ואין
זה מסנה בידי איזה משרד, אין כל אפשרות להוציא את עניני הביצוע
טידי הממשלה.

אני מציע לבחור בוועדת מסנה לא
גדולה, המורכבת מחברים המעוניינים בדבר וסייט להם גם בסיון בזה,
ואני מציע שנעשה זאת בהקדם האפשרי. אני מציע לחברי הוועדה
להתייעץ עם סיעותיהם כדי שבישיבה הבאה נוכל לקבוע את חברי
הוועדה.

ה. ח. ל. ט. לבחור בוועדת מסנה לבידור
ענין מרסם התושבים. על אופן
הרכב הוועדה יוחלט בישיבה
הבאה.